

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări

Proiectul legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative este elaborat de Ministerul Justiției în vederea executării Hotărârii Curții Constituționale nr. 32 din 17 noiembrie 2016 pentru controlul constituționalității unor prevederi referitoare la executarea creanțelor împotriva statului.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin Hotărârea nr. 32 din 17 noiembrie 2016, Curtea Constituțională a constatat că unele prevederi din Legea Nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și din Legea nr. 181 din 25.07.2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, restrâng domeniul de executare a hotărârilor judecătorești definitive la cele irevocabile, contrar prevederilor articolul 120 din Constituție. Adicional, în punctul 84 s-a reținut că, un termen de grație de 3 luni pentru executarea hotărârilor judecătorești în care statul are calitatea de debitor este unul suficient și rezonabil în raport cu termenul de 6 luni stabilit în legile prenotate.

Curtea Constituțională a statuat, în jurisprudența sa constantă, că dreptul la executarea unei hotărâri judecătorești constituie parte integrantă a dreptului de acces la justiție (Hotărârea nr. 1 din 15 ianuarie 2013 pentru controlul constituționalității unor prevederi ale articolului 60 alin. (3) și alin. (3/1) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004, §60).

În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că accesul la justiție semnifică nu doar posibilitatea juridică efectivă de a se adresa unui organ de plină jurisdicție pentru soluționarea unei contestații și obținerea unei satisfacții, *ci și dreptul de a cere executarea hotărârii obținute*.

Reieșind din cele expuse *supra*, atât Constituția, cât și Convenția Europeană a Drepturilor Omului nu garantează doar examinarea echitabilă, în mod public și într-un termen rezonabil a unei cauze, ci și executarea efectivă a hotărârilor judecătorești definitive și obligatorii. Or executarea unei sentințe sau a unei decizii, indiferent de instanța care o pronunță, trebuie considerată ca făcând parte integrantă din „proces”, în sensul articolului 6 § 1 din Convenție (*Hornsby c. Greciei*, nr. 18357/91, 19 martie 1997, § 40).

Prin urmare, luând în considerație Hotărârea Curții Constituționale menționată *supra* Ministerul Justiției propune modificarea art. 6 alin. (1) - (4) din Legea nr. 87 din 21.04.2011, art. 68 alin (1)-(2) din Legea nr. 181 din 25.07.2014, art. 13¹ din Legea nr.1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 435 alin. (1) din Codul de procedură civilă, art. 70 alin. (1¹) din Codul de Executare.

Astfel, întru instituirea unui remediu eficient împotriva duratei excesive de executare, prin prezentul proiect de lege se propune instituirea obligativității executării hotărârilor judecătorești privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat prin erori judiciare, din momentul ce sunt definitive, or, dispoziția normei prevăzute la art. 120 din Constituție ne indică asupra faptului că este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri ale instanțelor judecătorești din momentul în care acestea sunt definitive.

Prin operarea completărilor la art. 435 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul dezafectării incontestabile a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare se intenționează suspendarea executării deciziilor judecătorești definitive ca urmare a depunerii recursului. Or, prin Adresa nr. PCC-01/80g, expediată către Parlament la data de 17 noiembrie 2016, Curtea Constituțională a indicat asupra faptului că urmează a fi instituită distincția între situațiile în care suspendarea executării hotărârii judecătorești este solicitată de persoane fizice și juridice de drept privat și cele în care aceasta este solicitată de către persoane juridice de drept public (autoritățile statului).

Judecarea pricinii în recurs, poate avea ca efect admiterea recursului și casarea integrală sau parțială a deciziei instanței de apel, pronunțându-se totodată o nouă hotărâre, astfel, executând decizia din momentul devenirii definitive și casării ulterioare, există probabilitatea aflării în imposibilitate de recuperare a sumelor achitate, în urma căreia, fiind prejudiciat bugetul de stat și conducând la apariția unui dezechilibru bugetar între cheltuielile și veniturile publice.

Totodată, va fi micșorat termenul limită de executare a hotărârilor judecătorești emise în astfel de pricini, acesta fiind redus de la 6 luni la 3 luni, or, prin adoptarea Legii Nr. 87 din 21.04.2011, intenția legiuitorului a fost de a institui un remediu intern efectiv împotriva duratei excesive a procedurilor judiciare sau de executare și nicidecum instituirea unui mecanism care în esență tergiversează executarea unor astfel de hotărâri.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului de față nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.

Impactul proiectului

Impactul prezentului proiect de lege este executarea Hotărârii Curții Constituționale nr. 32 din 17 noiembrie 2016 pentru controlul constituționalității unor prevederi referitoare la executarea creanțelor împotriva statului, înlăturarea reglementărilor contrare Constituției din conținutul normelor supuse modificării referitor la executarea hotărârilor judecătorești și a termenului de executare în cazul în care statul are calitatea de debitor.

Modul de incorporare a proiectului în sistemul actelor normative în vigoare, actele normative care trebuie elaborate sau modificate

În urma adoptării proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nu va fi necesară modificarea sau completarea cadrului normativ conex.

Respectarea transparenței decizionale

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Legii a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

Viceministru

Nicolae EȘANU